

Metropolitanin Reininkulta Suomessa

Teksti: Robert Storm

Finnkinon elokuvateattereissa on näytetty muutaman vuoden ajan suorina lähetyksinä oopperaesityksiä New Yorkin Metropolitanista. Syyskuussa Turun Kinopalatsissa järjestettiin Wagner-seuran jäsenille tilaisuus, jossa esiteltiin sitä tekniikkaa, jolla oopperat välitetään Yhdysvalloista eri puolille maailmaa. Tilaisuudessa kerrottiin, että tulevaisuudessa Suomen elokuvateattereissa saataan näyttää oopperaesityksiä muistakin oopperataloista, ehkä myös balettia. Esimerkiksi ajatus yhteistyöstä Savonlinnan oopperajuhlien kanssa tuntui kiinnostavalta.

Metropolitanin elokuvanäytösten tämä kausi alkoi Wagnerin teosten ystäville kiinnostavalla tavalla: *Reininkullan* uudella produktiolla. Esityksen oli ohjannut kanadalainen elokuva-, teatteri- ja oopperaohjaaja **Robert Lepage**. Orkesteria johti Metropolitanin ylikapellimestari **James Levine**, joka johti jo useimmat Metropolitanin edellisen, **Otto Schenkin** ohjaaman *Ring*-produktion esityksistä.

Reininkullan alkukohtaus oli näyttävä. Reinintyttäret oli saatu näyttämään siltä kuin he todella olisivat uineet joessa. Heidän laulaessaan suusta tuli kuplia. Kohtaus sai heti alussa yleisöltä aplodit. Tämän jälkeen toinen kohtaus tuntui pettymykseltä: seisoskelua tavanomaisissa esiintymisasuissa mitänsanomattomien lavasteiden edessä – tosin tämän kohtauksen ohjaaminen kiinnostavalla tavalla on luultavasti vaikeaa. Nibelheimiin mentäessä näköalat muutuivat kiinnostavammiksi. Wotanin ja Logen matka nähtiin ylhäältä päin heidän todellisuudessa roikkuessa päät yleisöön päin. Tällainen kikkailu oli kiinnostavaa katsottavaa,

mutta ei pystynyt peittämään sitä, että ohjaus oli lopulta melko tavanomainen. Toisin kuin monet kriitikot, pidin useimpien laulajien näyttelemisestä. Bryn Terfelin Wotankaan ei jäänyt sellaiseksi pökölömäiseksi patsastelijaksi kuin jotkut *Reininkulta*-Wotanit. Sen sijaan hänen laulamisestaan tuntui puuttuvan tehoa. Alberichia esittäneellä **Eric Owensilla** tehoa taas oli. Kyseessä ei varmasti ollut maailman sävykkäin Alberichtulkinta, mutta siihen nähden, että Owensilla ei ole aiempaa kokemusta tästä roolista, hän onnistui yllättävän hyvin. Loppupuolella hänen korkeat sävelensä olivat kyllä vähälä särkyä. Logen roolin lauloi sinänsä erinomainen Mozart-tenori **Richard Croft**. Logena ovat onnistuneet yllättävänkin monenlaiset tenorit, myös **Peter Schreierin** tyyppiset Mozart-laulajat. Croftin ääni kuitenkin tuntui tähän rooliin liian kevyeltä. Elokuvateatterissa hänen äänensä kyllä kuului, toisin kuin ilmeisesti oopperatalossa, missä hän sai melkoiset buuaukset. Terveysongelmista kärsinyt kapellimestari James Levine näytti hyvin huonokuntoiselta eikä ehkä tällä kertaa saanut musiikista irti aivan kaikkea.

Metropolitanin uusi *Reininkulta* tuntui niin näyttämöllisesti kuin musiikillisestikin pieneltä pettymykseltä, vaikka hyviäkin hetkiä ilman muuta oli. Odotan silti kiinnostuneena keväällä esitettävää *Valkyyriaa*. Erityisesti Siegmundia ja Sieglindää esittävien **Jonas Kaufmannin** ja **Eva-Maria Westbroeckin** takia uskoisin esityksen olevan ainakin musiikillisesti *Reininkulta*ta parempi.

Kauden toinen elokuvanäytös oli **Modest Musorgskin** *Boris Godunov*, joka sekun

esitettiin uutena ohjauksena. Ohjaajana oli alun perin tarkoitus olla tunnettu saksalainen **Peter Stein**, joka ei kuitenkaan ollut saanut viisumia Yhdysvaltoihin. Tämän takia ohjaajaksi tuli melko lyhyellä varoitusaajalla **Stephen Wadsworth**, joka on ohjannut mm. Seattlen kehitun *Ringin*. Hän teki olu-suhteisiin nähden suorastaan loistavaa työtä. Esitys oli näyttävä ja henkilöohjaus erinomaista. Viimeisessä kohtauksessa nähtiin oopperalavalle poikkeuksellisen raakaa väkivaltaa, joka kieltämättä lisäsi kohtauksen tehoa. Wadsworthilta nähdään tämän kauden Metropolitan-näytöksissä myös toinen ohjaus **Christoph Willibald Gluckin** *Ifigenia Tauriissa*.

Esityksen johti **Valeri Gergijev**, joka on ehkä parhaimmillaan juuri tässä teoksessa. En tosin pitänyt hänen ratkaisustaan käyttää toisen näytöksen lopussa musiikkia, joka oli otettu teoksen varhaisemmasta, vuoden 1869 versiosta. Nimiosaa esitti saksalaisbasso **René Pape**, joka on tällä hetkellä myös yksi Wagnerin bassoroolien huomattavimmista esittäjistä. Hän on äskettäin levyttänyt Gurnemanzin roolin Gergijevin johtamassa *Parsifal*-levytyksessä. Jokin aika sitten hän teki myös debyyttinsä Wotanina. Useimmat muut laulajat olivat venäläisiä. Monilla heistäkin on Wagner-kokemusta, esimerkiksi Rangonin roolin esittänyt **Jevgeni Nikitin** lauloi Amfortaan roolin Gergijevin *Parsifal*-levytyksessä. Hänen ja Marinin rollissa esiintyneen **Jekaterina Semenukin** välinen kemia tekivät Puola-kohtauksesta yhden tämän *Boris Godunovin* parhaista. Millainenkohan Metropolitanin *Reininkullasta* olisi mahtanut tulla tämän laulajakaartin esittämänä?

Seattle's New Tristan und Isolde Text: John L. DiGaetani

During July and August of 2010 the Seattle Opera staged a new production of *Tristan und Isolde* with generally mixed results.

The production itself was directed by Peter Kazaras with sets and costumes by Robert Israel. The production team had a concept: that Tristan and Isolde are actually given the death potion by Brangaene at the end of the first act, so that the next two acts are their dying fantasies before they actually die together at the end of the last act. This was a clever idea but most of the audience did not understand it unless they had read an email from the Seattle Opera. There was nothing in the program to clue us into this novel director's concept. The result was confusion for most of the audience.

The same set was used through all three acts and it looked Japanese and minimalist, with a beautiful bonsai tree at the end—looking very symbolic. The costumes by **Robert**

Israel did not help the production much and were not flattering to the singers. The color symbolism—the lovers go from red to white at the end, indicating from life to death in Japan—was rather heavy handed.

Musically things went much better. Asher Fisch's conducting was sometimes too slow so the performance lasted over five hours, but often the music did sound accurate and sensuous and lovely. Of the singers, Stephen Milling became a very moving King Marke, sounding big-voiced and devastated by Tristan's betrayal. Greer Grimsley's Kurwenal was sarcastic to Isolde but loyal to Tristan, and Margaret Jane Wray was a moving but envious Brangaene, and in this production she poisoned both lovers. Of the lovers themselves, **Clifton Forbis's** Tristan was big-voiced and accurate and he got better and better, his third act becoming the high point of the performance. He did

not peter out in the last act, as many Tristans do. Annalena Persson looked wonderful as Isolde, acted passionately, and she displayed a large, Wagnerian soprano voice. Her top notes were wonderful but some of her middle and lower notes were inaudible. She will become a great Isolde eventually and now she is a very promising one.

One wished the conductor had used faster tempi in spots and one wished the director's concept here had communicated to the audience, but Seattle Opera's new *Tristan und Isolde* clearly kept its audience interested and engaged both musically and dramatically. How wonderful to hear and see this most sexual of love operas so well performed. Wagner certainly managed to combine love, death, envy, and suicide in a uniquely Wagnerian blend.